

JAARVERSLAG 2024

VOORWOORD

We kijken positief terug op 2024. Het was een jaar waarin we in een stabiele rekenkamerformatie weer interessante onderzoeken hebben mogen uitvoeren: van ondermijning tot inclusie en van energietransitie tot wonen. Het geeft een aardig beeld van de breedte van ons werk. Steeds zijn we op zoek naar analyses, conclusies en aanbevelingen die de gemeenten verder helpen in hun beleid en bestuur.

Soms krijgen we de vraag van andere rekenkamers hoe we dat doen, werken voor negen gemeenten. Dat is redelijk uniek in Nederland. Eerlijk is eerlijk, het staat of valt met een consciëntieuze planning en organisatie van ons werk, dat in goede handen is van de twee (part-time) secretaris-onderzoekers: Ingrid en Marjolein. Tot onze spijt heeft Ingrid aangegeven dat ze halverwege 2025 met pre-pensioen gaat. Dat gunnen we haar van harte, maar we vinden het ook heel jammer. Gelukkig heeft een zorgvuldig wervings- en selectietraject, dat we samen met enkele griffiers hebben gedaan, ertoe geleid dat we rond het vertrek van Ingrid een nieuwe secretaris-onderzoeker mogen verwelkomen.

Minder gelukkig waren we toen we van de gemeenteraad van Zeewolde in de loop van 2024 hoorden dat Zeewolde per 1 januari 2026 overstapt naar een andere rekenkamer, namelijk die van Ermelo-Harderwijk. Vanwege de intensieve samenwerking tussen de gemeenten voelt het voor Zeewolde logisch om in dat verband verder te gaan. Natuurlijk vinden we dat erg jammer, maar we respecteren uiteraard het besluit. Voor ons is het belangrijkste dat Zeewolde niet vertrekt vanwege ontevredenheid met de Rekenkamer Vallei & Veluwerand, integendeel zo is ons verzekerd. We zorgen samen met de griffiers voor een zorgvuldige (financiële) afwikkeling.

Tot slot bedanken we graag de gemeenteraden, de colleges van burgemeester en wethouders, gemeentesecretarissen, ambtenaren en alle anderen die hebben meegewerkt aan de onderzoeken uit 2024. We blijven ons bewust van het feit dat een onderzoek weliswaar nuttig is, maar in de aanloop en uitvoering soms tijdrovend kan zijn voor de ambtelijke organisaties. Ook in 2025 blijven we graag in gesprek over de belasting die een onderzoek met zich meebrengt en hoe we zaken zo efficiënt mogelijk kunnen inrichten.

Met vriendelijke groet,

Dr. Mark Pen
Voorzitter Rekenkamer Vallei en Veluwerand

V.l.n.r. Jolanda Versteegh, Jan Doorakkers, Mark Pen, Michael Neimeijer, Marjolein Barel, Herbert ter Beek en Ingrid Spoor

1. INLEIDING

De Rekenkamer Vallei en Veluwerand is net als alle andere rekenkamers in ons land onafhankelijk. Het doel van de rekenkamer is om de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende en controlerende rol. We toetsen het beleid van de gemeente op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. Met onze onderzoeksrapporten willen we bijdragen aan de effectiviteit en efficiëntie van de gemeenten. Via persberichten en de website geven we bekendheid aan ons bestaan, werkwijze en producten.

De rekenkamer werkt voor negen gemeenten. Dat zijn Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Nijkerk, Leusden, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde. Deze gemeenten liggen in drie provincies, namelijk Gelderland, Utrecht en Flevoland. De samenwerking is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met alle deelnemende gemeenten.

SAMENSTELLING EN AFTREEDROOSTER

De rekenkamer bestaat uit vijf leden waarbij één lid de rol van voorzitter vervult. De leden zijn benoemd voor een periode van zes jaar, met de mogelijkheid tot eenmaal herbenoemen.

In 2023 trad de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking. Vanwege deze wetswijziging is de benoemingstermijn van alle leden ingegaan op 1 oktober 2023. Dat zou betekenen dat als de benoemingstermijnen aflopen er een werving voor een geheel nieuwe rekenkamer gestart zou moeten worden. Om dit te voorkomen hebben de rekenkamerleden afgesproken dat ze voor het aftreden de oorspronkelijke benoemingstermijnen aanhouden. Dat betekent dat de voorzitter en één lid al een termijn lid zijn geweest en dat twee leden een halve termijn lid zijn geweest. Eén lid is voor het eerst benoemd op 1 oktober 2023.

In onderstaande tabel staat het aftreedrooster zoals de rekenkamer dat heeft vastgesteld.

	EINDE EERSTE TERMIJN VOLGENS OORSPRONKELIJKE BENOEMING	EÉN KEER HERBENOEMING MOGELIJK OP	UITERLIJKE DATUM AFTREDEN
Mark Pen	1 september 2023	n.v.t.	1 oktober 2029
Herbert ter Beek	8 maart 2024	n.v.t.	1 oktober 2029
Jolanda Versteegh	21 april 2027	1 oktober 2029	1 mei 2033
Jan Doorakkers	21 april 2027	1 oktober 2029	1 mei 2033
Michael Neimeijer	n.v.t.	1 oktober 2029	1 oktober 2035

De rekenkamer wordt ondersteund door twee secretaris-onderzoekers. Zij voeren ook een deel van het onderzoeksprogramma uit.

De achtergrond van de leden en secretaris-onderzoekers staat hieronder. Een overzicht van de nevenactiviteiten van de rekenkamerleden is opgenomen in bijlage 1.

SAMENSTELLING VAN DE REKENKAMER

De heer dr. Mark Pen ([voorzitter](#)) is adjunct-directeur Studenten, Onderwijs & Onderzoek en hoofd afdeling Onderzoek bij de Universitaire Bestuursdienst van de Universiteit Utrecht. Eerder was hij strateeg bij een gemeente, plaatsvervangend griffier, (wetenschappelijk) onderzoeker, consultant en lid van een andere gemeentelijke rekenkamer.

De heer drs. Herbert ter Beek MPM ([lid](#)) is algemeen en bedrijfseconoom en Master of Public Management. Hij is eigenaar-adviseur van een economisch beleidsonderzoeks- en adviesbureau en was lid van een andere rekenkamer.

De heer drs. Jan Doorakkers ([lid](#)) is zelfstandig adviseur op ruimtelijk-economisch gebied. Daarvoor was hij onder andere directeur van een middelgroot adviesbureau en lid van een gemeentelijke rekenkamer.

De heer drs. Michael Neimeijer RA ([lid](#)) is Manager Financial Audit bij de Auditdienst Rijk (Ministerie van Financiën). Daarvoor was hij intern accountant bij een grote gemeente en extern accountant bij een van de grote Nederlandse accountantskantoren.

Mevrouw drs. Jolanda Versteegh ([vicevoorzitter](#)) is bestuurskundige en maakt deel uit van diverse raden van toezicht van stichtingen en bv's in de zorg. Voorheen is zij actief geweest als consultant bij een adviesbureau en in financiële managementfuncties bij de lokale overheid.

Mevrouw ir. Ingrid Spoor werkt sinds 1 november 2011 als [secretaris-onderzoeker](#) bij deze rekenkamer. Daarnaast was zij sinds 2021 tot en met december 2024 secretaris van de rekenkamer Wageningen. Voorheen heeft zij bij een andere gemeentelijke rekenkamer gewerkt als secretaris.

Mevrouw Marjolein Barel-Glashouwer MSc werkt sinds 1 juli 2020 als [secretaris-onderzoeker](#) bij deze rekenkamer. Daarvoor heeft zij in het buitenland gewerkt en bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Ook is zij secretaris-onderzoeker geweest bij een andere gemeentelijke rekenkamer.

2. WAT WILDEN WE BEREIKEN?

2.1 ONDERZOEK NAAR GEMEENTELIJK BELEID

De belangrijkste taak van de rekenkamer is om het uitvoeren van gemeentelijk beleid te onderzoeken. Het gaat in de onderzoeken om:

- Doeltreffendheid: zijn de beoogde doelen en effecten van het beleid gehaald?
- Doelmatigheid: zijn de beleidsdoelen bereikt met zo gering mogelijke inzet van middelen?
- Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan geldende wetten en regels?

Meestal heeft het onderzoek betrekking op beleid dat al is uitgevoerd. Dat heet ex-post onderzoek. De rekenkamer kan ook ex-ante onderzoek uitvoeren. Zulke onderzoeken vinden plaats voordat een gemeente nieuw beleid invoert. In een ex-ante onderzoek onderzoeken we bijvoorbeeld de neveneffecten of de uitvoerbaarheid van beleidsvoornemens. Dit type onderzoeken komt niet vaak voor.

Een deel van de onderzoeken voert de rekenkamer zelf uit. Voor een ander deel benut ze de expertise van externe bureaus. Daarnaast voert de rekenkamer onderzoeken uit met rekenkamers van gemeenten die niet tot het samenwerkingsverband van Rekenkamer Vallei en Veluwerand horen. Ook doen we, als gemeenten dat willen, mee aan onderzoeken van de Vereniging van Rekenkamers, de VvR.

De rekenkamer wil met haar onderzoeken leer- en verbeterprocessen stimuleren. Dat leidt ertoe dat de gemeenten effectiever en efficiënter kunnen werken. Ook ondersteunt en versterkt de rekenkamer daarmee de rol van de raad. Vaak doet ze aanbevelingen aan de gemeenteraad.

2.2 BIJDAGEN AAN CONTROLELENDE EN KADERSTELLELENDE ROL VAN DE RAAD

De rekenkamer wil de gemeenteraad ondersteunen bij zijn kaderstellende en controlerende rol. Met haar onderzoeksrapporten wil de rekenkamer het publieke debat in de gemeenten stimuleren. We dragen daaraan bij doordat we de onderzoeksrapporten toelichten tijdens vergaderingen van de raad of raadscommissies.

De rapporten zijn openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden als de inwoners. De rekenkamer kan besluiten om de resultaten wel te delen met de raad en het college, maar niet openbaar te maken. Dat doen we als de resultaten van een onderzoek de belangen van de gemeente kunnen schaden.

Via nieuwsbrieven, persberichten, LinkedIn, en de website rkvalleienveluwerand.nl maakt de rekenkamer haar werkwijze, rapporten en activiteiten bekend. De communicatie van de rekenkamer richt zich op de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties. Ook richten we onze communicatie op inwoners en organisaties uit de negen betrokken gemeenten.

Onze producten bieden we digitaal aan. Daarbij houden we rekening met digitale toegankelijkheidseisen. We streven ernaar dat onze informatie toegankelijk is voor mensen met een functiebeperking, zoals blinden en slechtzienden. De informatie is daardoor ook beter leesbaar voor mensen zonder beperkingen.

3. WAT HEBBEN WE GEDAAN?

3.1 INVENTARISEREN ONDERZOEKSONDERWERPEN

De rekenkamer is onafhankelijk. Maar we staan open voor verzoeken van de gemeenteraden en inwoners. We willen een onderzoek graag afstemmen op de behoefte van de raad. De rekenkamer gebruikt criteria waaraan een onderwerp moet voldoen. We stemmen met de gemeenteraad af over onderzoeksonderwerpen, onderzoeksvoorstellen en de voortgang van het onderzoek. Alle gemeenten in ons samenwerkingsverband hebben een raadscommissie, auditcommissie of een vergelijkbare commissie, waarmee de rekenkamer afstemt. Een afvaardiging van de rekenkamer is in 2024 bij de betreffende vergaderingen geweest.

3.2 ONDERZOEK

AFGERONDE EN LOPENDE ONDERZOEKEN

In 2024 hebben we vijf onderzoeken en twee doorwerkingsonderzoeken afgerond. De rapporten hebben we aangeboden aan de betreffende gemeenteraden. Ook hebben we de onderzoeken gepubliceerd op de website rkvalleienveluwerand.nl. Daarnaast waren er in 2024 nog vijf lopende onderzoeken. Hieronder volgt een overzicht van alle onderzoeken in 2024.

AFGERONDE ONDERZOEKEN IN 2024

ONDERMIJNING

Barneveld en Nijkerk

De rekenkamer heeft het onderzoek naar de aanpak van ondermijnende criminaliteit in Barneveld en Nijkerk in samenwerking met een extern bureau gelijktijdig uitgevoerd.

Barneveld

Uit het onderzoek in Barneveld komt naar voren dat de aanpak van ondermijning daadkrachtig en actiegericht is, maar wel ad hoc en gericht op incidenten. Hoe de aanpak in de praktijk uitgevoerd moet worden heeft de gemeente niet goed vastgelegd. Ambtenaren, politie en het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum) beschikken over feitelijke ervaringen en hebben daarnaast diverse signalen en vermoedens van criminele activiteiten. Maar echt zicht op de criminele activiteiten heeft de gemeente niet doordat concrete informatie meestal ontbreekt en er geen sprake is van monitoring. Tevens blijkt uit het onderzoek dat de aanpak van ondermijning kwetsbaar is vanwege de beperkte ambtelijke capaciteit.

Nijkerk

Ook uit het onderzoek in Nijkerk blijkt dat er kansen zijn voor criminele activiteiten, die niet direct worden aangepakt. Ambtenaren, politie en het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum) beschikken over praktijkervaring en hebben daarnaast diverse signalen en vermoedens van criminele activiteiten. Maar ook in Nijkerk is er geen goed zicht op de criminele activiteiten, doordat concrete informatie meestal ontbreekt en er geen sprake is van monitoring. De aanpak van ondermijning is sinds 2019 niet goed van de grond gekomen door gebrek aan ambtelijke capaciteit en de vele personele wisselingen.

LOKALE INCLUSIE AGENDA

Nijkerk

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de inclusie agenda van de gemeente Nijkerk. Deze agenda gaat over het verbeteren van de fysieke, schriftelijke, digitale en sociale toegankelijkheid van de gemeente. Het gaat over dezelfde kansen en mogelijkheden voor mensen, ongeacht afkomst, ziekte, beperking, geloof, etniciteit, geslacht, of wat dan ook. In 2017 heeft de gemeenteraad de inclusie agenda vastgesteld. Na vaststelling zijn er activiteiten uitgevoerd waarmee men de toegankelijkheid en inclusie in Nijkerk wilde verbeteren. Maar sinds 2020 krijgen toegankelijkheid en inclusie niet meer voldoende aandacht bij de gemeente Nijkerk. Dat leidt ertoe dat beleidsdoelen veelal niet gehaald worden.

ROL VAN DE RAAD BIJ DE REGIONALE ENERGIESTRATEGIE (RES)

Barneveld

De rekenkamer heeft de rol van de gemeenteraad van Barneveld onderzocht bij de totstandkoming van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Regio Foodvalley. In 2019 zijn 30 regio's in Nederland, waaronder Foodvalley, aan de slag gegaan met het opstellen van regionale energiestrategieën (RES). Hierin legt een regio vast hoeveel duurzame elektriciteit zij wil gaan opwekken, bijvoorbeeld door middel van zonne- of windenergie. De Regio Foodvalley heeft de RES in 2021 opgeleverd.

Uit het onderzoek blijkt dat de raad goed geïnformeerd werd over het proces om te komen tot de RES. De raad kreeg echter slechts beperkt de gelegenheid om er inhoudelijk invloed op uit te oefenen.

LANDELIJK ONDERZOEK NAAR DE ENERGIEBESPARINGSPLICHT

Barneveld, Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde

Zes gemeenten uit het werkgebied van de rekenkamer hebben meegedaan aan een landelijk onderzoek naar de toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing. Bedrijven en organisaties die veel energie verbruiken zijn verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen. Omgevingsdiensten moeten in opdracht van de gemeenten hierop toezicht houden.

Uit het onderzoek blijkt dat bij alle zes gemeenten de afspraken tussen de omgevingsdienst en gemeente helder zijn. Drie gemeenten (Barneveld, Nijkerk, Zeewolde) zijn tevreden over de informatievoorziening van de omgevingsdienst en hebben volgens eigen zeggen inzicht in de bereikte resultaten. De andere drie gemeenten zijn daar minder tevreden over of hebben er geen zicht op. Uit het landelijke onderzoek komt naar voren dat het overgrote deel van de gemeenten geen inzicht heeft of de getroffen maatregelen daadwerkelijke leiden tot energiebesparingen.

AFGERONDE DOORWERKINGSONDERZOEKEN IN 2024

DOORWERKINGSONDERZOEK REINIGINGSBEDRIJF MIDDEN NEDERLAND

Bunnik

In 2019 heeft de rekenkamer onderzoek in de gemeente Bunnik gedaan naar het presteren van het Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN). Uit het onderzoek bleek dat de gemeentelijke en landelijke beleidsdoelen niet gehaald zouden worden. De aanbevelingen uit het onderzoek waren gericht op het verbeteren van de afspraken tussen de gemeente en RMN. In het doorwerkingsonderzoek heeft de rekenkamer, samen met de rekenkamers van Baarn, Nieuwegein, Soest en Zeist, gekeken in hoeverre de aanbevelingen zijn opgevolgd. Uit het onderzoek is gebleken dat het college van Bunnik aan de slag is gegaan met de aanbevelingen, er zijn verbeteringen doorgevoerd, maar de aanbevelingen zijn nog niet volledig opgevolgd. Vergelijkbare resultaten golden ook voor de andere gemeenten die betrokken waren bij het doorwerkingsonderzoek.

DOORWERKINGSONDERZOEK WOONVISIE

Nijkerk

De rekenkamer heeft in 2019 de woonvisie van de gemeente Nijkerk geëvalueerd. In het doorwerkingsonderzoek heeft de rekenkamer gekeken in hoeverre de aanbevelingen van destijds zijn opgevolgd. Deze waren gericht op het verbeteren van de inhoud van de woonvisie, de formulering van doelen en sturen op resultaten. De rekenkamer constateert uit het doorwerkingsonderzoek dat de aanbevelingen zijn opgepakt in de geactualiseerde Woonvisie, die de raad in 2020 heeft vastgesteld.

LOPENDE ONDERZOEKEN IN 2024 (AFRONDING IN 2025)

SUBSIDIEBELEID LEUSDEN

Leusden

In maart 2024 is de rekenkamer gestart met een onderzoek naar de uitvoering van het subsidiebeleid in de gemeente Leusden. De gemeente verstrekt subsidies aan diverse maatschappelijke organisaties die hiermee activiteiten uitvoeren. In het onderzoek kijkt de rekenkamer of de gemeente door het verstrekken van deze subsidies haar doelen bereikt. Het eindrapport met de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek is begin 2025 aangeboden aan de gemeenteraad van Leusden.

DIGITALE DIENSTVERLENING

Woudenberg

Met het onderzoek naar digitale dienstverlening in Woudenberg wil de rekenkamer inzicht geven in het aanbod, de kwaliteit en de toegankelijkheid van de digitale dienstverlening. Bij het onderzoek zijn ook inwoners betrokken.

De rekenkamer verwacht de eindresultaten in het eerste kwartaal van 2025.

DOORSTROMING SENIOREN OP DE WONINGMARKT

Zeewolde

De rekenkamer is in november 2024 in Zeewolde een onderzoek gestart naar de doorstroming van senioren op de woningmarkt. Het doel van dit onderzoek is om te bekijken hoe deze doorstroming gestimuleerd kan worden, zodat er woningen vrijkomen voor andere doelgroepen. De rekenkamer verwacht de resultaten van het onderzoek medio 2025.

WELZIJNSWERK OUDEREN

Barneveld

Het onderzoek naar welzijnswerk voor ouderen is na een uitgebreid vooronderzoek in de zomer van 2024 gestart. Eind 2024 deed zich de uitzonderlijke situatie voor dat we het onderzoek moesten stopzetten na overleg met de ambtelijke organisatie. Nieuwe ontwikkelingen (bezuinigingen, herijking van beleid, gesprekken in de sector) leidden ertoe dat het niet verantwoord was om onderzoek te doen. Beide processen zouden te veel interfereren met minder deugdelijke onderzoeksuitkomsten tot gevolg. We hebben hierover uitgebreid gesproken en afspraken met de gemeente gemaakt over hoe dit soort situaties in de toekomst kunnen worden voorkomen. De rekenkamer zal in 2025 in overleg met de auditcommissie een nieuw onderzoeksonderwerp kiezen.

DIENTSTVERLENING

Renswoude

De rekenkamer is in november 2024 gestart met een onderzoek naar de dienstverlening in de gemeente Renswoude. In dit onderzoek kijkt de rekenkamer of inwoners goed worden geholpen en tevreden zijn over de diensten die de gemeente aanbiedt. Daarbij gaat het zowel om de dienstverlening via het loket en de telefoon als om de digitale diensten. De rekenkamer verwacht dat de resultaten van dit onderzoek in het derde kwartaal van 2025 openbaar worden gemaakt.

3.3 BEKENDMAKING ACTIVITEITEN VAN DE REKENKAMER

De rekenkamer wil haar activiteiten bekendmaken bij de gemeenteraden, de gemeentelijke organisaties, maatschappelijke organisaties in de gemeenten, en de inwoners.

In 2024 hebben we de publiciteit gezocht door:

- het versturen van persberichten aan de lokale media bij de start en afronding van een onderzoek;
- het versturen van een nieuwsbrief aan de raden, colleges en gemeentelijke organisaties. Daarin geven we informatie over de lopende onderzoeken en over de voortgang van de werkzaamheden;
- het aanbieden van de onderzoeksrapporten aan de betreffende gemeenteraden, colleges en de pers. Verder hebben we rapporten voor de ene gemeente ook aangeboden aan de overige acht gemeenteraden die aangesloten zijn bij de rekenkamer. Hierdoor hebben alle gemeenten voordeel van onderzoek dat we voor één gemeente hebben gedaan;
- het plaatsen van de onderzoeksrapporten, persberichten en de nieuwsbrief op de website rkvalleienveluwerand.nl en op LinkedIn;
- het opstellen, publiceren en verspreiden van het jaarplan en jaarverslag;
- het plaatsen van rapporten op de website van de landelijke Vereniging van Rekenkamers, de VvR.

3.4 OVERIGE ACTIVITEITEN

VERGADERINGEN REKENKAMER

De rekenkamer heeft in 2024 zes keer vergaderd. Tijdens deze vergaderingen bespraken we vooral de lopende onderzoeken. Ook de onderwerpkeuze per gemeente vond plaats tijdens de vergaderingen.

VERGADERINGEN BIJ DE NEGEN GEMEENTEN

In 2024 zijn we bij diverse vergaderingen van de auditcommissies en vergelijkbare commissies van de gemeenten geweest. De leden en een secretaris-onderzoeker zijn aanwezig geweest bij de behandeling van de onderzoeksrapporten door de raden of raadscommissies.

GRIFFIERSOVERLEG

In september hebben de griffiers van de deelnemende gemeenten en de rekenkamer een overleg gehad. Dit overleg vindt eenmaal per jaar plaats. Dan bespreken we de onderzoeken, de voortzetting van de samenwerkingsovereenkomst en werkprocedures.

PROFESSIONALISERING

De secretaris-onderzoekers en de leden volgen landelijke ontwikkelingen op het gebied van rekenkameronderzoek en nemen deel aan vergaderingen van bijvoorbeeld de Vereniging van Rekenkamers. De secretaris-onderzoekers hebben daarnaast overleggen met andere rekenkamers in de regio. Daarin wisselen we ervaringen uit en volgen we relevante ontwikkelingen. De secretaris-onderzoekers volgen regelmatig webinars van de Vereniging van Rekenkamers om kennis te verbreden.

WERVING NIEUWE SECRETARIS-ONDERZOEKER

Eén van de secretaris-onderzoekers stopt in 2025 met haar werkzaamheden, omdat zij met pensioen gaat. Eind 2024 is de rekenkamer gestart met de werving van een nieuwe secretaris-onderzoeker.

FUNCTIONEREN

De voorzitter en vicevoorzitter hebben de jaarlijkse functioneringsgesprekken met beide secretaris-onderzoekers gevoerd. De functioneringsgesprekken van de voorzitter met de leden vinden volgens afspraak tweejaarlijks plaats. Deze gesprekken hebben in 2023 plaatsgevonden en worden weer gepland in 2025. Ook het tweejaarlijkse functioneringsgesprek van de voorzitter met een delegatie van de griffiers staat gepland voor 2025.

EVALUATIE VAN ONDERZOEK

De rekenkamer evalueert de onderzoeksprocessen en de doorwerking van de onderzoeken. Daarmee waarborgen we de kwaliteit van ons werk. Verbeterpunten naar aanleiding van evaluaties verwerken we in het onderzoeksprotocol van de rekenkamer of in de checklist die we gebruiken bij onderzoek.

We evalueren op de volgende manieren:

- De rekenkamer evalueert na afronding van een onderzoek het verloop en resultaat van het onderzoek met de gemeente. Dit doen we via een evaluatiegesprek met één of meerdere personen van de gemeente of via een formulier. De manier van evalueren hangt af van de situatie en de wens van de gemeente.
- Het onderzoeksteam van de rekenkamer vult een intern evaluatieformulier in.

Tot nu toe voerde de rekenkamer ongeveer drie jaar na het uitbrengen van een onderzoeksrapport een doorwerkingsonderzoek uit. In 2023 is er een nieuw artikel in de Gemeentewet (185a) opgenomen dat toeziet op de opvolging van aanbevelingen door het college. Dit artikel luidt: “Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.” De rekenkamer bepaalt, op basis van de uitvoering van dit wetsartikel door het college, en in afstemming met de auditcommissie, of een doorwerkingsonderzoek van de rekenkamer na een aantal jaar gewenst is.

UITTREDEN GEMEENTE ZEEWOLDE

In september 2024 heeft de gemeenteraad van Zeewolde besloten dat zij met ingang van 1 januari 2026 de samenwerking met de Rekenkamer Valleij en Veluwerand wil stoppen. De raad heeft dit vervolgens per brief via de griffiers kenbaar gemaakt aan de andere acht gemeenteraden. Dit besluit komt niet voort uit ontevredenheid over de werkzaamheden van deze rekenkamer. Vanwege vergaande samenwerking van de gemeenten Zeewolde, Ermelo en Harderwijk op verschillende terreinen wil Zeewolde aansluiten bij de rekenkamer van Ermelo en Harderwijk.

De rekenkamer rondt de werkzaamheden voor Zeewolde in 2025 af. Daarnaast worden in 2025 de definitieve afspraken gemaakt over de uittredingskosten, die Zeewolde nog enkele jaren zal betalen, zoals opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst. Deze uittredingskosten geven de rekenkamer de mogelijkheid om gedurende de komende jaren eventuele kosten op te vangen en daarnaast kosten af te bouwen. De rekenkamer verwacht dat de achterblijvende gemeenten weinig tot geen gevolgen ondervinden van het uittreden van Zeewolde.

4. WAT HEEFT DAT GEKOST?

In de samenwerkingsovereenkomst hebben de negen raden afspraken gemaakt over de kosten van de rekenkamer. Op basis hiervan golden voor 2024 de volgende bedragen ¹:

- De bijdrage per gemeente bedroeg € 1,17 per inwoner.
- De leden ontvingen een bruto uurvergoeding van € 59,44 per ingezet uur.
- De leden ontvingen een autokilometervergoeding van € 0,23 per km of een vergoeding van gemaakte OV-kosten. Reistijd wordt niet vergoed.
- De voorzitter ontving, naast bovengenoemde uurvergoeding, een vaste vergoeding van € 1.188 voor werkzaamheden die niet direct gedeclareerd worden.

Zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst streven we ernaar om minimaal 70% van het budget direct in te zetten voor onderzoek. De overige 30% besteden we aan onderzoekondersteunende activiteiten. In de samenwerkingsovereenkomst staat dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan haar eigen financiële bijdrage.

¹ In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat de gemeentelijke bijdrage per inwoner, de uurvergoeding van de leden en de vaste jaarlijkse vergoeding van de voorzitter vanaf 1 januari 2015 jaarlijks geïndexeerd zullen worden op basis van de prijsmutatie Bruto Binnenlands Product (pBBP) volgens de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken van het voorafgaande jaar.

4.1 TOTALE INKOMSTEN

De begroting ging uit van een budget van €271.805. Dit was gebaseerd op een inschatting van het totale aantal inwoners per 1 januari 2024. Op basis van het werkelijke aantal inwoners per gemeente bedroeg het totale budget €272.588.

TABEL 2 BIJDRAGE PER GEMEENTE 2024²

GEMEENTE	BEGROOT	WERKELIJK
	(€ 1,17 per inwoner)	(€ 1,17 per inwoner)
Barneveld	€ 72.934	€ 73.246
Bunnik	€ 18.873	€ 18.856
Bunschoten	€ 26.419	€ 26.465
Leusden	€ 37.032	€ 37.053
Nijkerk	€ 52.951	€ 53.069
Renswoude	€ 6.723	€ 6.733
Scherpenzeel	€ 12.132	€ 12.102
Woudenberg	€ 17.014	€ 17.121
Zeewolde	€ 27.727	€ 27.943
Totaal	€ 271.805	€ 272.588

² Vanwege afrondingsverschillen kunnen de tellingen in de tabellen 2 t/m 6 iets afwijken.

4.2 TOTALE INKOMSTEN EN KOSTEN

De kosten van de rekenkamer zijn te verdelen in:

- kosten voor de secretaris-onderzoekers,
- kosten voor de leden,
- externe inhuur,
- overige kosten.

In tabel 3 en de toelichting daaronder is dit verder uitgewerkt.

TABEL 3: TOTALE INKOMSTEN EN KOSTEN 2023 (WERKELIJK) EN 2024 (BEGROOT EN WERKELIJK)

KOSTENSOORT	WERKELIJK 2023	BEGROOT 2024	WERKELIJK 2024
Ondersteuning rekenkamer	€ 192.773	€ 195.000	€ 200.069
Salaris + sociale lasten secretaris-onderzoekers	€ 128.515	€ 130.000	€ 133.379
Opslag 50% (huisvesting e.d.)	€ 64.258	€ 65.000	€ 66.690
Rekenkamerleden + Externe inhuur	€ 95.794	€ 73.804	€ 60.932
Rekenkamerleden	€ 42.214	€ 40.188	€ 28.605
Onderzoekskosten externe inhuur	€ 53.580	€ 33.616	€ 32.328
Overig			
Representatiekosten, vormgeving, lidmaatschap NVRR, verzekering, reiskosten, etc.	€ 4.333	€ 3.000	€ 4.231
Totaal kosten	€ 292.900	€ 271.804	€ 292.900
Totaal inkomsten	€ 263.161	€ 271.804	€ 272.588
Tekort (-)/ Overschot (+)	€ -29.739	€ 0	€ 7.356

In 2024 hebben we € 7.356 minder uitgegeven dan het beschikbare budget. Daardoor is de reserve groter geworden. De reserve is per 31 december 2024 € 16.687 (zie tabel 6). De rekenkamer verwacht dat de reserve eind 2024 voldoende is om eventuele tegenvallers of onvoorziene uitgaven in de komende jaren te kunnen opvangen.

KOSTEN VOOR ONDERSTEUNING REKENKAMER

Bij deze uitgaven gaat het om salariskosten van de secretaris-onderzoekers plus een opslag van 50% voor overhead die betaald wordt aan de gemeente Barneveld. Bij overhead gaat het onder andere om werkplek, administratie en ICT. De kosten van de secretaris-onderzoekers zijn te verdelen in kosten voor onderzoek en kosten voor secretariskosten. De kosten zijn € 104.13 per uur. Deze uurkosten zijn te verdelen in salariskosten ad €69.42 en de opslag voor de gemeente Barneveld ad €34.71. De onderzoekskosten hebben we doorberekend naar de gemeenten. Dat doen we op basis van werkelijk bestede tijd maal kosten per uur. De kosten van de secretariskosten belasten we naar rato van bijdrage per gemeente door.

KOSTEN VOOR DE LEDEN VAN DE REKENKAMER + EXTERNE INHUUR

Deze kosten bestaan uit:

- vergaderkosten,
- kosten voor directe inzet voor onderzoek,
- een vaste vergoeding voor de voorzitter,
- kosten voor inhuur van externen.

OVERIGE KOSTEN

De overige uitgaven betreffen onder andere reiskosten, uitgaven voor verzekeringen, vormgeving en contributie aan de landelijke Vereniging van Rekenkamers, de VvR. Deze kosten zijn hoger dan begroot maar vergelijkbaar met de kosten in 2023.

Uit tabel 3 blijkt dat de uitgaven van de rekenkamerleden wat lager waren dan gepland. Dat komt doordat minder uren zijn besteed aan vergaderingen en onderzoek dan ingeschat. De salariskosten zijn gestegen, met name vanwege indexatie, en daarmee ook de 50% opslag die de rekenkamer aan de gemeente Barneveld betaalt: de opslag is gekoppeld aan de salariskosten van de secretaris-onderzoekers.

4.3 KOSTEN PER GEMEENTE

De kosten van de rekenkamer zijn te verdelen in kosten voor onderzoek en indirecte onderzoekskosten. De kosten worden als volgt verdeeld over de gemeenten:

TABEL 4 KOSTEN PER GEMEENTE 2024

GEMEENTE	KOSTEN ONDERZOEK		INDIRECTE (ONDERZOEKS) KOSTEN	TOTAAL
	secretaris-onderzoekers	leden + externe inhuur	naar rato verdeeld naar inwonersaantal	
Barneveld	€ 46.755	€ 9.572	€ 17.750	€ 74.077
Bunnik	€ 5.820	€ 747	€ 4.569	€ 11.136
Bunschoten	€ 6.747	€ 1.733	€ 6.413	€ 14.893
Leusden	€ 29.602	€ 2.758	€ 8.979	€ 41.339
Nijkerk	€ 12.725	€ 6.961	€ 12.860	€ 32.546
Renswoude	€ 5.694	€ 534	€ 1.632	€ 7.860
Scherpenzeel	€ 1.504	€ 757	€ 2.933	€ 5.195
Woudenberg	€ 27.043	€ 10.311	€ 4.149	€ 41.503
Zeewolde	€ 15.385	€ 14.527	€ 6.771	€ 36.684
Totaal	€ 151.275	€ 47.901	€ 66.056	€ 265.232

KOSTEN VOOR ONDERZOEK

De onderzoekskosten zijn direct verbonden aan onderzoeksactiviteiten. Ze zijn verdeeld over de gemeenten naar werkelijk daarvoor gemaakte uren. De onderzoekskosten bestaan uit uren van de secretaris-onderzoekers, de leden van de rekenkamer en externe inhuur. Daarnaast zijn er ook wat algemene onderzoek-uren, die niet direct gerelateerd zijn aan een bepaald onderzoek. Deze verdelen we naar rato over de gemeenten.

INDIRECTE (ONDERZOEKS)KOSTEN

De overige kosten zijn kosten die niet direct zijn gerelateerd aan onderzoek, maar wel de onderzoeksactiviteiten ondersteunen. Deze kosten verdelen we over de gemeenten naar rato van het aantal inwoners. Het gaat hierbij om de kosten voor de volgende activiteiten:

- vergaderkosten en reiskosten,
- planning en verantwoording (jaarplan, jaarverslag, jaarrekening),
- externe communicatie,
- financieel beheer, HR-zaken waaronder werving- en selectie wanneer dat aan de orde is, en overige bedrijfsvoering,
- aanwezigheid bij en afstemming met raadscommissies (audit-commissies, financiële werkgroepen, begeleidingscommissies) en
- het volgen van gemeentelijke en landelijke ontwikkelingen.

We streven ernaar om minimaal 70% van het budget direct in te zetten voor onderzoek. Dit is vastgelegd in de samenwerkings-overeenkomst. In 2024 heeft de rekenkamer in totaal 75% van haar uitgaven direct besteed aan onderzoek.

4.4 OVERSCHOT OF TEKORT OP HET BUDGET PER GEMEENTE

De rekenkamer mag budget overhevelen naar een volgend jaar. Dit mag tot een maximum van de helft van het jaarbudget. In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat elke gemeente over een periode van drie jaar een inzet voor onderzoek dient te ontvangen, gelijk aan haar eigen financiële bijdrage voor onderzoek.

Tabel 5 vergelijkt de bijdrage per gemeente met de kosten die de rekenkamer per gemeente heeft gemaakt. Zo laten we zien voor welke gemeenten we in 2024 meer kosten hebben gemaakt en welke gemeenten budget overhouden. De tekorten en overschotten per gemeente in 2024 verrekenen we met de reserves aan het begin van het jaar. Zie hiervoor paragraaf 4.5.

TABEL 5 OVERSCHOT OF TEKORT PER GEMEENTE 2024

GEMEENTE	BIJDRAGE OVER 2024	TOTALE KOSTEN 2024	OVERSCHOT OF TEKORT OVER 2024
Barneveld	€ 73.246	€ 74.077	€ -832
Bunnik	€ 18.856	€ 11.136	€ 7.720
Bunschoten	€ 26.465	€ 14.893	€ 11.572
Leusden	€ 37.053	€ 41.339	€ -4.286
Nijkerk	€ 53.069	€ 32.546	€ 20.523
Renswoude	€ 6.733	€ 7.860	€ -1.127
Scherpenzeel	€ 12.102	€ 5.195	€ 6.908
Woudenberg	€ 17.121	€ 41.503	€ -24.382
Zeewolde	€ 27.943	€ 36.684	€ -8.740
Totaal	€ 272.588	€ 265.232	€ 7.356

Voor de gemeenten Barneveld, Leusden, Renswoude, Woudenberg en Zeewolde waren de kosten hoger dan de bijdrage. Bij deze gemeenten zijn de opgebouwde reserves daarom afgenomen. Met name voor de gemeente Woudenberg zijn meer onderzoekskosten gemaakt dan het beschikbare budget. Dat betekent dat er voor Woudenberg de komende jaren geen budget meer beschikbaar is voor onderzoek. Voor de gemeenten Bunnik, Bunschoten, Nijkerk en Scherpenzeel waren de uitgaven van de rekenkamer lager dan de bijdrage. Voor deze gemeenten hebben we het overschot toegevoegd aan de reserves (zie tabel 6).

4.5 RESERVES PER GEMEENTE

TOTALE RESERVE

Het budget voor 2024 was €272.588. Dit budget is gebaseerd op het werkelijke aantal inwoners per 1 januari 2024. In 2024 hebben we € 7.356 minder uitgegeven dan het beschikbare budget. Daardoor is de reserve groter geworden. De reserve is per 31 december 2024 € 16.687 (zie tabel 6). De reserve is voldoende om eventuele tegenvallers of onvoorziene uitgaven in de komende jaren te kunnen opvangen.

RESERVE PER GEMEENTE

Een overzicht van de reserves verdeeld over de gemeenten staat in tabel 6. Bij het onderzoeksprogramma van de rekenkamer voor 2025, in het jaarplan 2025, hebben we rekening gehouden met de verwachte reserve per gemeente.

TABEL 6 OVERZICHT RESERVE PER GEMEENTE

GEMEENTE	RESERVES PER 31/12/2023	OVERSCHOT OF TEKORT OVER 2024	RESERVES PER 31/12/2024
Barneveld	€ 3.391	€ -832	€ 2.559
Bunnik	€ -878	€ 7.720	€ 6.842
Bunschoten	€ 886	€ 11.572	€ 12.458
Leusden	€ 9.566	€ -4.286	€ 5.280
Nijkerk	€ -14.984	€ 20.523	€ 5.539
Renswoude	€ 10.876	€ -1.127	€ 9.749
Scherpenzeel	€ -1.473	€ 6.908	€ 5.435
Woudenberg	€ 274	€ -24.382	€ -24.108
Zeewolde	€ 1.673	€ -8.740	€ -7.067
Totaal	€ 9.331	€ 7.356	€ 16.687

4.6 FINANCIËN 2024 IN ÉÉN OOGOPSLAG

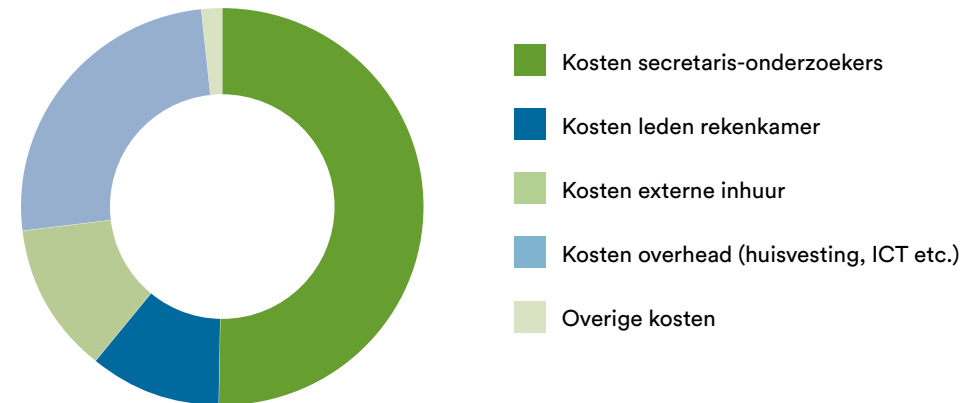
BIJDRAGE PER INWONER

2023
€ 1.14

2024
€ 1.17

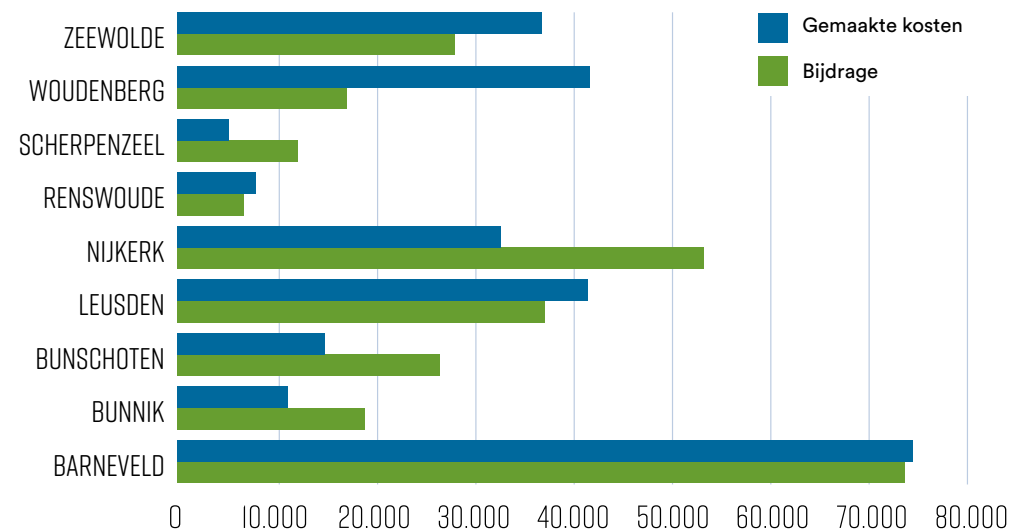
UITGAVEN: WAAR GING HET GELD NAAR TOE?

RESERVES PER 1 JANUARI EN 31 DECEMBER 2024 (IN EURO'S)

BIJDAGEN EN KOSTEN (IN EURO'S)

BIJLAGE 1 NEVENACTIVITEITEN LEDEN REKENKAMER

In deze bijlage staat een overzicht van de beroepsmatige activiteiten en nevenactiviteiten van de leden van de rekenkamer in 2024. Dit zijn de activiteiten die zij verrichten naast hun werkzaamheden voor de rekenkamer.

OVERZICHT VAN BEROEPSMATIGE - EN NEVENACTIVITEITEN

NAAM	FUNCTIES	BEZOLDIGD
M. Pen (voorzitter)	Hoofd afdeling Onderzoek en adjunctdirecteur directie Studenten, Onderwijs en Onderzoek bij de Universitaire Bestuursdienst van de Universiteit Utrecht	Ja
H.M. ter Beek (lid)	Eigenaar-adviseur van Bureau voor Economische Argumentatie (BEA)	Ja
	Penningmeester Stichting Vrienden van Sint Ansfridus	Nee
J.C.T.M. Doorakkers (lid)	Directeur Doorakkers-Advies	Ja
	Lid Raad van Commissarissen Bedrijvencentra Utrecht BV	Ja
	Voorzitter bestuur Stichting Wittevrouwen Bolwerk	Ja
	Voorzitter bestuur Stichting Vondellaan	Ja
	Docent bij Stichting Clok	Ja
M.C. Neimeijer (lid)	Teammanager Business Control, Interne beheersing en Risicomanagement en plaatsvervangend afdelingshoofd Bedrijfsvoering en Strategie bij het Centrum voor Facilitaire Dienstverlening (CFD)	Ja
J.T. Versteegh (vicevoorzitter)	Lid van raad van toezicht Stichting Rosengaerde	Ja
	Lid van raad van toezicht Stichting hulp bij zorg	Ja
	Voorzitter raad van commissarissen Expertcare en Elyse	Ja
	Lid ledenraad Rabobank Eemland	Nee
	Lid bestuur Amersfoorts vrouwenennetwerk	Nee
	Lid raad van toezicht JTV, mondzorg voor kids	Ja

COLOFON

Dit jaarverslag is een uitgave van
Rekenkamer Vallei en Veluwerand, april 2025

www.rkvalleienveluwerand.nl

info@rkvalleienveluwerand.nl